

Zločin u Novom Selištu

Izvještaji s rasprave

07. 06. 2010.

Predsjednica vijeća je otvorila zasjedanje, objavila predmet glavne rasprave i sastav vijeća, na koji stranke nisu imale primjedbi.

Na današnju glavnu raspravu optuženik nije pristupio. Dostava poziva za istoga je uredno iskazana, a na ročište je pozvan diplomatskim putem, putem Ministarstva pravosuđa, Uprave za međunarodnu pravnu pomoć, suradnju i ljudska prava. Također, isti je u svojstvu okrivljenog zamolbenim putem ispitan pred istražnim sucem Prvog opštinskog suda u Beogradu, u prisutnosti branitelja i javnog tužitelja, u kojem iskazu je negirao bilo kakvu vezu s počinjenjem kaznenog djela za koje ga se optužnicom tereti.

Protiv okrivljenika je rješenjem istražnog suca od 13. 11. 2006. određen pritvor te je dana 05. 01. 2007. izdana međunarodna tjeratica.

ŽDO Sisak nije imalo nikakvih prijedloga, osim prijedloga koji su već navedeni u optužnici od 26. 11. 2008., uz navod da se protivi suđenju u odsutnosti optuženika, kojem navodu se pridružio i branitelj optuženika.

Vijeće je donijelo rješenje da će se spis dostaviti izvanraspravnom vijeću radi donošenja odluke o suđenju u odsutnosti okrivljenika.

Rješenje Vrhovnog suda RH – I Kž 953/10-3, od 01. prosinca 2010.

Vrhovni sud RH, u vijeću sastavljanom od sudaca Dražena Tripala, Žarka Dundovića i Vesne Vrbećić kao članova vijeća, u kaznenom predmetu protiv optuženog Stojana Letice zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ, svojim je rješenjem, a povodom žalbe Županijskog državnog odvjetništva u Sisku, odbio žalbu kao neosnovanu te potvrdio prvostupanjsko rješenje Županijskog suda u Sisku od 05. listopada 2010. (Kv 113/10) o suđenju optuženiku u odsutnosti. U obrazloženju rješenja sud je utvrdio da postoje osobito važni razlozi da se optuženiku sudi u odsutnosti, a to su interes RH i njenih građana, a osobito obitelji oštećenika, svjedoci u postupku su starije dobi, protiv optuženika je određen pritvor, raspisana tjeratica, a isti je uredno zaprimio poziv na glavnu raspravu te se istom nije odazvao, čime si je onemogućio iznošenje obrane te da na glavnoj raspravi koristi sva prava obrane.

22. ožujka 2011. godine – otvaranje glavne rasprave

Izvještava: Milena Čalić-Jelić

Suđenje prate: Nebojša Paunović – OSCE Zagreb, Maja Kovačević Bošković – GOLJP Zagreb, novinar Večernjeg lista Zdravko Stričić

Predsjednica vijeća je otvorila zasjedanje, objavila predmet glavne rasprave i sastav sudskog vijeća, na koji stranke nisu imale primjedbi.

Na današnju glavnu raspravu optuženik nije pristupio. Dostava poziva za istoga je uredno iskazana, a na ročište je pozvan diplomatskim putem, putem Ministarstva pravosuđa, Uprave za međunarodnu pravnu pomoć, suradnju i ljudska prava. Na raspravu nisu pristupili ni pozvani svjedoci: svjedokinja Marija Bezuh koja je svoj nedolazak opravdala jer je bolesna i nepokretna te svjedok Branko Stijelja koji je uredno zaprimio poziv.

Sudsko vijeće je riješilo provesti raspravu u odsutnosti nepristupjelih svjedoka te je utvrdilo istovjetnost optuženika.

Glavna rasprava je počela čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Sisku broj K-DO-44/06 od 26. studenoga 2008.godine.

Dokazni postupak

Zamjenica ŽDO predložila je da se pročitaju iskazi svjedoka Ljubice Stanešić, Marije Bezuh i Branka Stijelje.

Branitelj okrivljenika se protivio čitanju iskaza, osim iskaza danas pokojne svjedokinje Ljubice Stanešić te je predložio da se druga dva svjedoka neposredno ispituju i to svjedokinja Marija Bezuh na licu mjesta, a svjedok Branko Stijelja putem video-linka.

Temeljem čl. 331 st 1. ZKP **vijeće je riješilo** pročitati iskaz pokojne Ljubice Stanešić.

Čitanje iskaza Ljubice Stanešić, Kio 88/06, 24. travnja 2007.

Svjedokinja je izjavila da ju u studenom 1991. živjela u Selištu, ali da ne zna kako je ubijen njen susjed. Njen sin Stjepan Stanišić odveden je po nepoznatim pripadnicima srpske paravojske. Njegovo tijelo je pronađeno poslije. Optuženi Stojan Letica je nekoliko dana poslije odvođenja njena sina došao u njihovu kuću i odveo osobni automobil u vlasništvu sina Stjepana Stanišića.

O ostalim dokaznim prijedlozima **vijeće je riješilo** da će se zamolbenim putem ispitati svjedok Branko Stijelja, koji danas prebiva u Srbiji, a svjedokinja Marija Bezuh bit će ispitana od predsjednice vijeća na licu mjesta u Novom Selištu, na njenoj kućnoj adresi.

Slijedeća rasprava bit će zakazana pismenim putem.

Zapažanja:

Županijski sud u Sisku, iako sudi u velikom broju predmeta ratnih zločina, nema tehničku opremu za video-konferencijsku vezu. Potrebu za ispitivanjem svjedoka putem video-linka smo zabilježili u većem broju predmeta. Stoga ponovno ističemo da su radi učinkovitijeg suđenja ratnih zločina potrebna što hitnija institucionalna poboljšanja. I dalje smo mišljenja da je propisivanje isključive nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, koji ujedno imaju i daleko najveći broj sudaca kaznenih odjela te ponajbolje prostorne i tehničke uvjete, kao i županijskih državnih odvjetništava u navedenim gradovima, najefikasniji način postizanja pozitivnog kvalitativnog pomaka u procesuiranju ratnih zločina.

- 1. Optuženi Stojan Letica danas prebiva u Beogradu (Srbiji), čiji je i državljanin te zbog postojećih pozitivnih propisa izručenje nije moguće. Ključni svjedok optužbe Branko Stijelja prebiva u Srbiji. Analizom obrazloženja optužnice razvidno je da je okrivljeni saslušan u*

svojstvu okrivljenog 15. svibnja 2008. pred istražnim sucem Prvog opštinskog suda u Beogradu, temeljem čl. 6. st. 1. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (NN 178/04). Razlozi zašto predmet nije sukladno Sporazumu o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida potpisanom između DORH i Tužilaštva za ratne zločine RS proslijeđen u smislu razmijene dokaza i drugih podataka radi daljnjeg kaznenog progona nisu nam poznati, ali upitna je kvaliteta same optužnice koja se temelji na izjavi jednog svjedoka te dokumentaciji Komande Vojne pošte Petrinja od 01. prosinca 1991. "Organu bezbednosti 622".

- 2. Zbog svega navedenog, a osobito nemogućnosti neposrednog saslušanja svjedoka, pa i putem video-linka, mišljenja smo da velik broj neriješenih predmeta te protek vremena u kojem su svjedoci sa direktnim ili indirektnim saznanjima o zločinu preminuli ne opravdava suđenja u odsutnosti okrivljenicima čije je današnje prebivalište poznato u drugoj susjednoj državi sa kojom postoji potpisan sporazum o suradnji o progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina te da ne odgovara teleološkom tumačenju „osobito važnih razloga da mu se sudi iako je odsutan“ ZKP-a.*

09. prosinac 2011. godine – čitanje optužnice, dokazni postupak, objava presude

Izvještava: Maja Kovačević Bošković - Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i: Nebojša Paunović – Ured OEES-a u Zagrebu, Mate Piškori, novinar „Jutarnjeg lista“

S obzirom da je od posljednje rasprave proteklo više od dva mjeseca dokazni postupak započeo je iznova čitanjem optužnice ŽDO u Sisku.

Konstatirano je da je u sudski spis stigao zapisnik o ispitivanju svjedoka Branka Stijelje pred Višim sudom u Beogradu – Odjela za ratne zločine od 12. rujna 2011. godine.

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg su pročitani iskazi svjedokinje Ljubice Stanešić, koja je u međuvremenu preminula, svjedokinje Marije Bezuh, koja nije bila u mogućnosti pristupiti sudu i svjedoka Branka Stijelje, koji je ispitan pred Višim sudom u Beogradu.

Također je konstatirano da su pročitani izvještaj o ubojstvu Stjepana Šubića „Komande VP 9754 Petrinja“ od 1. 12. 1991. godine, izvod iz kaznene evidencije za okrivljenika.

Novi dokazni prijedlozi

Branitelj okrivljenika predložio je rekonstrukciju događaja na licu mjesta te psihijatrijsko vještačenje ispitanog svjedoka Branka Stijelje s obzirom na kontradiktornosti njegovog iskaza danog pred Županijskim sudom u Sisku i iskaza danog pred Višim sudom u Beogradu.

Zamjenica ŽDO protivila se prijedlogu branitelja za provođenjem navedenog dokaza s obzirom da je svjedok Branko Stijelja pred sudom u Sisku dao iskaz te je opisao kako se navedeni događaj dogodio. Odstupanja u iskazu u rujnu 2011. godine mogu se pripisati proteku vremena.

Rješenje vijeća

Vijeće je odbilo prijedlog za provođenjem rekonstrukcije te provođenjem psihijatrijskog vještačenja svjedoka Branka Stijelje kao nevažan i neprikladan.

Nakon što je konstatirano da je pročitani zapisnik o ispitivanju okrivljenika dan pri Prvom Općinskom sudu u Beogradu 15. svibnja 2008. godine dokazni postupak je okončan.

Govori stanaka

Zamjenica ŽDO u Sisku rekla je da na osnovu provedenog dokaznog postupka smatra kako je potpuno utvrđeno da je okrivljeni Stojan Letica počinio inkriminirano kazneno djelo. U dokaznom postupku Branko Stijelja, koji je pred istražnim sucem ŽS u Sisku 2006. godine kao svjedok ispitan na navode koji terete optuženika, izjavio je da je Letica, čuvajući stražu kao pripadnik neregularne vojske tzv. SAO Krajine u Novom Selištu u neposrednoj blizini kuće Stjepana Šubića pucao kroz otvoreni prozor i sa više hitaca ga usmrtio. Nakon što je optuženik usmrtio Stjepana Šubića zajedno su ga iznijeli iz kuće i zakopali ga u njegovom vrtu. Iskaz Branka Stijelje potvrđen je i izvještajem o ubojstvu Stjepana Šubića. Također iskazom Ljubice Stanešić utvrđeno je da je Stojan Letica zajedno sa Brankom Stijeljom u kritično vrijeme na okupiranom području kao pripadnik neregularne vojske tzv. SAO Krajine držao stražu. Sve te činjenice utvrđene u dokaznom postupku ukazuju da obrana okrivljenika nije osnovana tj. da je usmjerena samo na otklanjanje kaznene odgovornosti. Iskaz Branka Stijelje dan u dokaznom postupku pred Višim sudom za ratne zločine u Beogradu potvrdio je osnovnu činjenicu da je Stojan Letica kritične zgrade kao vojnik i stražar vojske tzv. SAO Krajine ubio Stjepana Šubića.

Tužiteljstvo je predložilo da se opt. Leticu proglasi krivim i kazni po zakonu.

Branitelj opt. Stojana Letice u svojoj završnoj riječi naveo je da se iz rezultata dokaznog postupka ne može zaključiti da je njegov branjenik postupao na način kako ga se tereti optužnim aktom.

Svjedok Branko Stijelja na pitanje istražnog suca odgovorio je da je kritične zgrade ušao u kuću i pucao u pravcu grudi oštećenoga, a sredstvo počinjenja djela bila je zračna puška. Ti detalji su vrlo bitni jer predstavljaju dijametralno suprotan iskaz u odnosu na iskaz koji je svjedok Stijelja kao jedini neposredni svjedok dao pred istražnim sucem ŽS u Sisku. Nesporno je da je okrivljenik bio zadužen sa automatskom puškom M-70 te sasvim sigurno nije imao razloga služiti se zračnom puškom. Obrana smatra važnim provođenje psihijatrijskog vještačenja svjedoka Stijelje da bi se utvrdilo njegov psihosomatski status te da bi se utvrdilo da li odstupanja u iskazu predstavljaju posljedice psihičkih bolesti ili su posljedica prikrivanja radnji eventualno počinjenih od samog Branka Stijelje kao drugog neposrednog sudionika, koji u ovom postupku ima svojstvo svjedoka.

Predložio je da se optuženik oslobodi od optužbe za učin kaznenog djela budući da nije dokazano da ga je i počinio.

Objava presude

Nakon vijećanja vijeće je donijelo i objavilo presudu temeljem koje je opt. Stojan Letica **proglašen krivim** što je dana 30. studenog 1991. godine oko 19,00 sati u Novom Selištu kbr. 1, kao pripadnik neregularne vojske i stražar tzv. SAO Krajine zadužen za čuvanje okupiranog teritorija, prilikom ophodnje u Novom Selištu, znajući da je Stjepan Šubić civilna osoba hrvatske nacionalnosti ostao u svojoj kući, iz puške M-70 kroz otvoreni prozor njegove kuće ispalio više hitaca u leđa Stjepana Šubića, koji je od zadobivenih rana na licu mjesta umro. Osuđen je **na kaznu zatvora u trajanju od 9 godina**.